

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sermones magistri Nicolai deniise sacre pagine professoris

De Tempore Hyemales

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

Feria. vi. post. iiii. d[omi]nicam adue[n]tus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30599

Feria. v. post. III. dñicam

nō est alia realit̄ gr̄a p̄sonalis p̄fectiōis in
ch̄o z gr̄a capitis. Sc̄m̄t̄ h̄ac gr̄a z d̄
caput oim bonoz. Nā sic a capite diriuat̄
virtus motiua z gubernatiua ad alia mē
bra sic a ch̄o diriuat̄ tota gr̄a iustoz qua
mouent̄ z diriguat̄ ad bona opa. Jo d̄
ep̄h. j. Ip̄m dedit caput sup oem ecclesiā
q̄ est corp⁹ ip̄ius. Et col. j. Ip̄e est caput
omnis eccle. Sūt ergo oēs iusti membra
ch̄i p̄fecte quidē p̄ gl̄iaz; minus aut̄ p̄fe
cte p̄ gr̄am z adhuc imp̄fecti p̄ solā fidē
Nec solū est eoz caput quo ad aīam sed
etiā quo ad corpus qd̄ etiā d̄ mēbz ch̄i
j. Coz. vj. Resectis qz corpora v̄stra mē
bra sūt ch̄i. Un̄ d̄ glo. Ch̄i caput est.
nō solū aīarū; s; etiā corporoz q̄ in gl̄iosa
resurrect̄ōe p̄fectionē suā hēbūt; qz sicut
d̄. Phil. ij. Reformabit corp⁹ d̄ilitatis
nostre cōfigurātū corpori claritatis sue.
O infelix mūdanoz p̄ditio qui pot⁹ vo
lunt fieri membra diaboli q̄ ch̄i. O q̄ bea
tus popul⁹ cuius dñs iesus caput est. O
miserabilis societas cui d̄abol⁹ p̄est.
P̄est inq̄ nō in ordinē; s; in errore; non
in gaudio sed in merore; nō in bono; s; in
malo. Studeam⁹ igitur fieri membra non
diaboli; s; ch̄i q̄ caput est oim iustoz z ne
cū hoīm s; etiā angeloz. Un̄ ep̄h. j. Eō
stituit eū. s; ch̄im de⁹ pat̄ ad dexteram
suā in celestib⁹ sup oem principatū z pote
state; z virtute; z d̄nationē; z omne nomē
qd̄ noīatur nō solū in hoc sc̄lo sed etiā in
futuro. Et col. ij. Caput est oīs p̄ncipat⁹
et p̄tatis Un̄ angeli ab eo accipiūt illu
strationē veritatis z honorē ac dulced̄ine
iocūditatis. Un̄ j. pe. j. In quē desiderāt
angeli p̄spicere. O igit̄ q̄ fatui q̄ a ch̄o
recedūt mūdo adherētes q̄ sic sūt mem
bra diaboli q̄ princeps est mūdi hui⁹; vt
h̄ Jo. xiiij. Attendite. D̄align⁹ est mūd⁹
Ostēdit placitū vultū s; finis est amar⁹.
p̄ditoz certe est mūdus. Notate exēplum
Erat quidā nobilis in austria totus nun
do dedit⁹ quadā nocte solus an̄ castrū in
virgultū pulcrū de floribus vt melius de
mūdi p̄pa po s; cogitare descendit; qd̄
igit̄ d̄na sup hūanā estimatiōē formosa
se ei p̄ntauit dicens. Ecce assum quā tāto
amore dilexisti. Ille gaudēs eam p̄perit
Et illa ait. Sicut me ante vidisti ita re
tro intuearis. Vidit itaq; eam in dorso

plenam vermib⁹ putredine z fetore. Et
illa. Ego (ait) sum gl̄ia mūdi. Et sic ima
go disparuit; z nobilis ille de cetero mun
di gl̄iaz z rēp̄sit. Et Jo. ij. Mundus trā
it z concupiscentia eius.

P Ro tertio. Audistis zc. Notate q
ch̄i solūmō p̄ mēbris suis venit; id
studeatis membra eius fieri. h̄ em̄ de p̄na.
vil. j. Omnis qui nō diligit; solūmō bea
tudo mēbris ch̄i paratur. Nec suffi
cit ad h̄ q̄ aliq̄s sit mēbz ch̄i q̄ receperit
charactere baptismale z vocetur christia
nus nisi fidem ch̄o custodiat quā promi
sit. Nāz sicut p̄ l. ff. de re. iur. l. Eōtract⁹.
Eōtract⁹ ex cōuentōe seu mutua p̄missio
ne legē accipiunt. Nec dubitetis. Vultū
ch̄i isto displicet q̄ in eius exercitu sint tor
p̄ditores s; in eccle. gerentes arma vicz
z insignib⁹ aduersarij. Audite; quis in exer
citu regis p̄sumeret gerere arma aduer
sarij; certe nemo. Vultū igit̄ magis tū
mendū est zc. iuxta qd̄ h̄ matth. x. Eū tū
mete q̄ potest aīam z corpus perdere in
gehennam.

Feria. vj. post. liij. dñicam aduētus.

Hora est iā
zc. Pat̄ d̄i q̄ exuperat oem
sensum ai. coz. z intelli. ve.
Phil. liij. Surgatis a somno vt pax dei
zc. Notāta est aut̄ triplex pax q̄ dicit̄ p̄
pax dei. s; interna; frat̄na; z sup̄na. De p̄na
Heb. xij. Pacē seq̄mini; z sc̄timoniā sine
q̄ nemo videbit deū. De sc̄da. Ep̄h. liij.
Solliciti suare vnitatē sp̄is in vinclo pa
cis. De tertia. Esa. xxxij. Sedebit ppl̄s
me⁹ in pul. pacis.

Hora est iā. zc.
P Ro p̄mo An p̄cti somn⁹ ex eo q̄ coz
rupit bonū z trarict̄ bono increato. D̄ sic
p̄ctm̄ facit hoīez d̄o rebellē z ztrariuz.
Cōtra oipotētī nihil sp̄ugnare p̄t. Rūdet
bonū. in. ij. dis. xxxvj. Valū ztrariari bono
p̄t intelligi dupl̄r; Aut in se z fm̄ formā;
z sic cū sūmū bonū sit bonū p̄ essentiā oīz
no nihil ē ei ztrariū. Aut in suo effectu et
opatiōe. Et sic qd̄amō p̄t ztrariari z q̄
d̄amō nō. Nāz dupl̄c̄t̄ p̄t aliq̄d̄ alicui
repugnare in effectu. Aut ex parte virtutū

ris ipi? et sic nihil pot deo repugnare i suo ope qm di stus oipotētia est. Aut ex pte idoneitatē ipsius suscipiet. Et hoc duplr pot intelligi. Aut simplr et vniuersalr: aut in pte. Primo mō nihil pot deo p̄riari in ope suo: qm talis et tant? est ordo vniuersalr sitatē que ei p̄dator dedit vt nullo malo p̄turbari possit fm q in plibus locis vult Aug. Scdo mō pot aliqd repugnare do in effectu suo: q p malū p̄tingit aliquem dei effectū reddi min? habile a susceptōz diuie influētiet ad obtentū p̄fectōis et bri tudinis ad quā ordinat de p̄maria sui cō ditione. Qm igit p̄ctm facit hoiem rebel lē et p̄rium deo: itō hoc mō potissime con trariat deo. Hoc Bonauē. Pro funda mēto. Propue loquido Nihil pot esse p̄ri um deo. Nā fm p̄m Unū p̄rariū ē cor ruptiuū alteri? inq̄ntum agut et patiunt i inuicē. Sed certū est q p̄ctm reddit ho minē sordidū et abominabilē corā deo. Q miserū q in tali feditate iacet. Contra q̄s Alan? in puerbys. Sus de sordē saltem dū colligit escas: Cur nunq̄ surgit sordē volut? hō. Sed q̄stio est: An illa sordē p̄cti sit p̄ria deo. Dic rñ. vt s. Et q̄ p̄clud q̄terribiles vindictā faciet de? de fetidis p̄ctōibz sibi rebellibz et p̄rijs. Lerte sicut dicit ps. Tūc loq̄tur ad eos in ira sua: et in fu. suo p̄tur. eos. Audite o p̄ctōres et c. Q̄ cōfūsiū eijcet eos di. illō p̄re ma ledicti et c. q. di. Nō possuz vos videre p̄p feditate vram p̄pter quā indigni estis cō sorsio dei et angeloz. Figura. Leui. xij. Leprosus et imund? eijcietur extra castrū filioz isrl. Spūaliter: leprosus est p̄ctōz q̄ tandē eijciet extra societate brōz. Dat. xij. Exibūt an. et se. ma. de me. iij.

Pro scdo. Supra de naturali p̄figu ratiōe et de p̄figuratiōis sublimatiōe Hic de sublimatiōis ordinatiōe. Ubi cō siderandum quomō incarnatiōis myste rium in q̄ tāexcellētē sublimauit de? nat turā humanā ordinatiū est ad satisfaccien dum: p̄ genere humano i quo apparet ma xima christi benignitas. Leo papa ser. de Nat. dñi. Suscipit a virtute infirmitas; a maiestate mortalitas: vt quod n̄ris re/ medijs cōgruebat vnus atq̄ idē dei et ho minū mediator: non posset ex vno et res/ surgere ex alio. Et circa hāc satisfaccionē

Horāde sunt tres p̄clusiones.

Prima conuicitatis.

Secūda possibilitatis.

Tertia copiositatis.

Prima est p̄ctio p̄gruitatis. s. q mag? cō grūū fuerit gen? huanū repari p̄ via satisf factiōis q̄ p aliū modū. Nā sicut dicit Boz nauē. in. ij. di. xx. In h magis seruat ordo iusticie. Congruū em erat iusticiā currere cū misericōdia. iustia illō ps. Misericōdia et p̄tas obuiauerūt sibi. De cuius q̄ deus satisfaccioz exigeret. p iniuria sibi facta. Et si hō nō posset tunc misericōdia diuina subueniret dando mediatore q̄ p eo satisfaceret in q̄ nos plus astringit ad honore et laudē dei in hoc q̄ vnigenitū dedit redēptore q̄ si p̄ctm sine satisfaccioe dimississet. Secūda ē p̄clusio possibilitatis: vtz q̄ nulla pura cre tura potuit p̄ hoie satisfaccere: s. sol? xps. p̄batur. Dis creatura qcquid p̄t dē debz hō nō habz vñ possit p̄ alio satisfaccere: maxime satisfaccioe tali. q̄ rē. Itē nō fuit ser hō p̄fecte repat? nisi restitueret ad di gnitate illam quā habitur? erat an p̄ctm. sed si p̄ angelū aut creaturā aliā reparet: nō posset restitui ad illā dignitate: qm si nō peccasset. esset eq̄lis angelis dei in celis: et idē nobis p̄mittit p̄ctō repatonē et resus rectionē. Lu. xx. Erūt sicut angeli dei i ce lo. Si aut reparetur p̄ angelū: angel? per p̄is esset hois dñs: vt dicit Anp. Quēcuq̄q̄ alia p̄sona hominem a morte redimeret: ei? seru? idē hō recte iudicaret. Q̄ autēz ch̄s p̄digne satisfaccere potuerit dclarat Job. Sic em satisfacciat deus q̄ p̄ctō: et hō qui debet. Mens igit humana curiosis inq̄stionibz dimissis satisfaccioni ch̄o gra tias agat. Hic em vt dicit. j. Jo. ij. est p̄ pitatio p̄ p̄ctis nostris: nō p̄ nostris tm: s. p̄ totū mūdū. Tercia est p̄clusio copio sitatē. Sicut em dicit ps. Copiosa apud eū redēptio. cuius tm efficacia solū ad eos se extēdit qui ch̄o incorporant p̄ fidē et cha ritate. Nō dormiāt q̄ p̄ctōres: hora ei est iam nos de somno surgere et c. Curram? omnes ad eum qui oēs vocat di. Dat. xj. Venite ad me omnes qui labo. et c. Ore p̄hensibilis multoz pigricia. Aperta est vena clemētie ch̄i et p̄ctōres nō curant. Heu q̄ multa miseria animaz descendēz tum in infernū que si vellent merito ch̄i

facillime possēt saluari. Quia multi retrahuntur a christi sequela propter tria. Primo propter fidem dubiam: quia quilibet nihil credit nisi quod hinc videt: hinc Gregorius in libro dialogorum exemplo valde notando quincit. Si calu mulier in fouea obscura parit et ibi filium educet vsque ad annos discretiois et postmodum ei dicat quilibet super eos est celum: sol: luna stelle plantae: edificia: omnes maria et humus in omni: fatum esset ille si non crederet diceret. Non credo quod ea non videri. Aristoteli stultus est homo qui ecclesie et predicatioibus non credit de futura vita. Secundo propter humanam vel recundiam. verendum est enim fieri humiles: et metum malorum derisiois quae sepe numero derident eos qui bene facere student. Iuxta illud Proverbia xxxi. Detestantur stulti illos qui recta sunt via: Et Proverbia xiiij. Ambulans recto itinere et timens deum: despicit ab eo qui infami gradit via. Sed reuera derisores sunt illi qui diabolum: non christum imitantur. Tertio propter spem deceptoria quam diu sperant vivere. Hieronymus ad hiesuchiaz. Nemo est tractatus viribus ac tunc decepte senectutis ut non se putet annum adhuc superuicturum esse. Unde surrepit oblitio conditiois sue. Quia multi in hoc fallunt. Nota exemplum quod habet Lu. xij. dicitur dicente. Via mea iuxta bona habes re. in an. plu. zc. Cui dicitur est: Stulte hac nocte reperet aiaz tua quam autem parasti cui erunt: Ergo sciamini quod ad videndam vitam vanitate: labilitate: et instabilitate. Et excitamini ad christum imitandum qui ad hoc venit in mundum ut se quemur ipsum. Unde ipse dicit Jo. viij. Qui sequitur me non ambulat in tenebris.

Pro tertio. Audistis etc. Videat quod quanto amore vos dilexit dominus et quanto amore debet eum diligere et mandatis eius obedire: medum ex timore pene: sed potius ex amore. Unde dicitur se gla iuris. Et sunt verba Augustini de re. in. ca. Qui ex timore. Qui ex timore facit preceptum: aliter facit quod debet: et ideo iam non omnia facit. Dicitur autem lex: quod solutio partis non facit liberationem. Et dicitur substractioe pigno. l. q. dicit. Pone casum de eo qui tenet pro viginti et soluit de sem. Expone et applica. Notando quod principaliter deo debemus: est amor. Deute. vij. Dilige dominum deum tuum etc.

Sequitur alij sermones de Adventu
Dnica prima adventus mane.

Aduciamus opera tenebrarum et induamur arma lucis Rom. xij. Ppils qui ambulat in tenebris vidit lucem magnam ha. in re. vii. mor. lux orta est eis. Et. Erhortatione multum ponderanda nobis ingerunt Apoli verba: cuius exhortatiois ratione addit verba prophetica in quibus sunt tria consideranda. Primum generis humani prodictio tenebrosa. ppils qui ambulabat in te. Et iterum: habi. in re. vii. mor. Secundum redemptionis visio luminosa. ibi: vidit lucem. Et iterum: lux orta est eis. Tertium illustratio copiosa: magna. De primo Epb. ij. Eratis aliqui tenebre. De secundo ibidem: Nunc autem lux in domino. De tertio Jo. j. Erat lux vera qui illuminat omnem hominem. in hunc mundum.

Aduciamus etc. Tres articuli in quibus sermone. In primo questionis theologicalis resolutio/memoriam de veritate declarativa quam viderit de primo adventu. In secundo thematis nostri specialis applicatio miserande fragilitatis humanitatis: vicia contra tertium adventum. In tertio brevis paboli ca exhortatio stimulae voluntatis excitativa vicia ad secundum adventum.

Pro primo. An possibile fuerit naturam humanam diuine uniti per incarnationem. Quod non: quia dei ad creaturam nulla est proportio. Contra. Deo est anime maxime intima et amabilissima. Rader Bonau. in. vij. di. j. Absque dubio hoc est possibile. Ratio. Quia sunt diuine potentie attribuenda quae sibi non derogant: et talia sunt quae ea posse est posse naturam autem humanam diuine uniti in unitate persone non est aliud quam diuinam personam que ab eterno est hypostasis respectu diuine nature esse in tpe hypostasum respectu humane nature. Hoc autem non dicit aliquam imperfectionem: sed potius dignitatem et nobilitatem: sicut quod deus qui ab eterno est beatus: sit causa beatitudinis create in tpe. Nec ad istam unitatem requiritur proportio que est in commensuratione quantitatis: sed sufficiat proportio que attendit in convenientia ordinis. Rich. ar. hac possibilitate declarat quod nulla creata substantia potest subsistere in seipsa nisi per se.